

**Міністерство освіти і науки України
Поліський національний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

НЕСТЕРУК ЛЮДМИЛА ЮРІЇВНА

УДК 657.6

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НАЯВНОСТІ, РУХУ ТА
ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і тестів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Людмила НЕСТЕРУК

Науковий керівник
Суліменко Лариса Антонівна
кандидат економічних наук, професор

Житомир – 2021

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент: _____
(місце роботи, посада, підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Голова комісії _____ Лариса СУЛІМЕНКО _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № ____ від 05 грудня 2021 року

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Юлія МОРОЗ _____
(підпис)

«__» грудня 2021 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студент(ка) НЕСТЕРУК Людмила Юріївна захистив(ла) кваліфікаційну роботу
з оцінкою за шкалою _____ ECTS, сума балів _____ за
національною шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____
(підпис)

Ганна МАЙДУДА
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Нестерук Л. Ю. Організація обліку і контролю наявності, руху та використання виробничих запасів. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир, 2021.

У кваліфікаційній роботі обґрунтовано організаційні основи наявності, руху й використання виробничих запасів в умовах формування інформаційного забезпечення прийняття ефективних рішень.

Досліджено теоретичні основи обліку і контролю запасів, економічний зміст, класифікацію і основні завдання обліку, питання визнання запасів у відповідності до нормативних актів.

В роботі розглянуто особливості і принципові основи організації внутрішньогосподарського контролю запасів на підприємстві. Проведено аналіз наявності і використання запасів в умовах досліджуваного підприємства.

Виконання наукового дослідження сприяло розробці шляхів вдосконалення обліку і контролю виробничих запасів, шляхом покращення документообігу з обліку запасів і доведення ключових функцій до виконавців та запровадження.

Ключові слова: виробничі запаси, облік, контроль, складський облік, управління.

ABSTRACT

Nesteruk L. Yu. Organization of accounting and control of the availability, movement and use of production stocks. – Manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 071 – Accounting and Taxation. – Polissya National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr, 2021.

In the qualification work the organizational bases of availability, movement and use of production stocks in the conditions of formation of information support of making effective decisions are substantiated.

Theoretical bases of the account and control of stocks, economic maintenance, classification and the basic tasks of the account, questions of recognition of stocks according to regulations are investigated.

The peculiarities and basic bases of the organization of internal control of stocks at the enterprise are considered in the work. The analysis of availability and use of stocks in the conditions of the investigated enterprise is carried out.

The implementation of the research contributed to the development of ways to improve the accounting and control of inventories, by improving the flow of inventory and bringing key functions to the performers and implementation.

Key words: inventories, accounting, control, warehouse accounting, management.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ НАЯВНОСТІ, РУХУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ	9
1.1. Економічний зміст виробничих запасів підприємства	9
1.2. Організація обліку та контролю виробничих запасів	14
1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності підприємства	16
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ НАЯВНОСТІ, РУХУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА	25
2.1. Завдання і роль системи обліку і контролю виробничих запасів підприємства	25
2.2. Облік виробничих запасів підприємства	26
2.3. Система та інструменти контролю виробничих запасів підприємства	32
ВИСНОВКИ	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	38
ДОДАТКИ	42
Інноваційний проект з організації обліку та контролю наявності, руху та використання виробничих запасів	

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах функціонування підприємств, особливе місце в їх господарській діяльності посідають виробничі запаси. Саме вони забезпечують безперервність виробничого процесу і є вагомими капіталовкладеннями підприємства. Ефективне управління виробничими запасами сприяє зниженню витрат на їх зберігання, вивільнити із господарського обороту частину фінансових ресурсів.

Виходячи з цього, особливої уваги потребують питання управління і раціональної організації бухгалтерського обліку, контролю й аналізу наявності, руху і використання виробничих запасів підприємства.

Аналіз досліджень. Проблемні питання бухгалтерського обліку наявності, руху та використання виробничих запасів є робочою гіпотезою наукових досліджень сучасних учених-економістів. Зокрема, це наукові розробки таких вчених, як: Маргасової В. Г., Михайловина С. О., Дроботя Я. А., Голова С. Ф., Садовської І. Б., Коваль Н. І., Бондаренко Н. М. тощо.

Недостатня розробленість досліджуваної проблеми та потреба в покращенні організаційних основ, вдосконалення методики обліку, контролю й аналізу та оподаткування наявності, руху та використання виробничих запасів обумовили вибір теми кваліфікаційної роботи, її теоретичне обґрунтування та практичну значущість, мету і завдання наукового дослідження.

Мета і завдання дослідження. *Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування організаційних основ і розробка інноваційного проекту, спрямованого на покращення системи бухгалтерського обліку, контролю, аналізу і оподаткування наявності, обігу та використання виробничих запасів як домінуючої передумови підвищення ефективності процесу управління лісогосподарських підприємств.*

Реалізація поставленої мети роботи зумовила постановку і вирішення означених завдань, як:

- ідентифікувати економічний зміст і ключові основи до управління виробничими запасами підприємства;
- проаналізувати організаційні підходи до обліку та контролю виробничих запасів;
- охарактеризувати фінансовий стан господарської діяльності підприємства в умовах ефективного управління підприємства;
- дослідити порядок документального оформлення господарських операцій з руху виробничих запасів підприємства;
- розглянути організацію аналітичного та синтетичного обліку виробничих запасів та процесу здійснення внутрішньогосподарського контролю;
- розробити інноваційний проект побудови облікової системи і оподаткування операцій з виробничими запасами в лісогосподарських підприємствах в сучасних умовах національних і міжнародних стандартів обліку і звітності.

Об'єкт дослідження – процес обліку, оподаткування, контролю та аналізу наявності, уху та використання виробничих запасів в ДП «Попільнянське лісове господарство» Житомирської області.

Предмет дослідження – організаційні основи наявності, руху і використання запасів підприємства в умовах формування інформаційного забезпечення процесу управління.

Методи дослідження. В ході проведення наукового дослідження використано широкий спектр методологічного апарату сучасної економічної науки, діалектичний підхід до системи організації обліку і аудиту основних засобів та формування інформації для оцінки ефективності їх використання.

Поставлені в кваліфікаційній роботі завдання вирішені завдяки використанню прийнятих методів теоретичного узагальнення і порівняння; індукції та дедукції; абстрактно-логічного зв'язку; аналізу і синтезу тощо.

Інформаційною базою дослідження послужили національні та міжнародні стандарти обліку та фінансової звітності; нормативно-правові документи щодо

обліку, оподаткування та аналізу виробничих запасів; наукові дослідження вчених-економістів щодо теми роботи; звітні дані досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів та впровадження.

Результати отримані в ході наукового дослідження, спрямована на покращення облікового забезпечення процесу формування системи обліку, контролю та оподаткування виробничих запасів в умовах прийняття ефективних управлінських рішень підприємств.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ НАЯВНОСТІ, РУХУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

1.1. Економічний зміст виробничих запасів підприємства

Виробничі запаси в процесі господарської діяльності суб'єктів господарювання виступають основою здійснення виробничого процесу підприємства. Як стверджує Пилипів Н. І. [20], «... вони суттєво впливають на результати діяльності та висвітлення інформації про фінансовий стан підприємства».

Визначення терміну запаси розглядається в нормативно-правових актах, що регламентують методологічні основи формування облікової інформації щодо запасів. Зокрема НП(С)БО 9 «Запаси» [18] визначає «запаси» як активи, які (рис. 1.1).

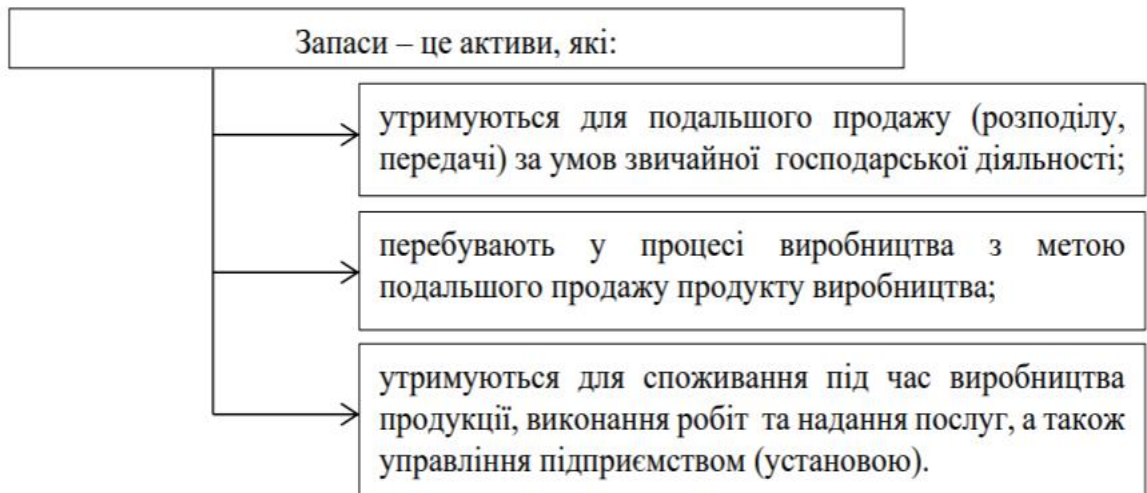

Рис. 1.1. Визначення терміну запаси у відповідності до НП(С)БО 9 «Запаси» [18]

Але такого поняття, як «виробничі запаси» НП(С)БО 9 «Запаси» [18] не містить, проте в складі їх виділяє матеріали, сировину, паливо, запасні частини, напівфабрикати тощо.

За МСБО 2 «Запаси» [16], «запаси – активи, передбачені для подальшого продажу в ході звичайної діяльності; що знаходяться у процесі виробництва для такого продажу тощо».

Як підсумок, можна відмітити, що тлумачення запасів є тотожним зі сторони національних і міжнародних стандартів обліку, але це і зрозуміло, оскільки вітчизняні стандарти обліку ґрунтуються саме на міжнародних.

Всебічний аналіз категорії «запаси» свідчить про фаховий і компетентнісний підхід до тлумачення. Варто звернутися до наукових думок вчених-економістів. Зокрема, на думку Коваль Н. І., виробничі запаси – «це придбані або самостійно виготовлені запаси, що підлягають подальшій переробці на підприємстві або утримуються для іншого споживання в ході нормального операційного циклі» [11].

Ковальова В. В. визначає запаси «як частину оборотних засобів підприємства, і до їх складу входить: сировина, матеріали готова продукція, МШП, незавершене виробництво, товари для продажу» [12].

На думку Багрій К. Л. [1], «під виробничими запасами слід розуміти засоби виробництва, що надійшли на підприємство і ще не використовуються у виробничому процесі».

Аналіз показує, що погляди вітчизняних науковців на тлумачення «виробничі запаси» не відображають джерел покриття витрат на виробничі запаси.

Виходячи з наведеного матеріалу, можна запропонувати наступне тлумачення терміну «виробничі запаси» – це предмети праці (сировина, матеріали, паливо й мастильні матеріали, напівфабрикати тощо), що споживаються в процесі виробництва протягом одного операційного циклу і свою вартість повністю переносять на вартість виготовленої продукції (продукту).

Правильна організація обліку виробничих запасів потребує їх класифікації. Класифікацію виробничих запасів здійснюють за певними ознаками (рис. 1.2), які у сукупності формують логістичну систему з метою оптимізації матеріального потоку підприємства.

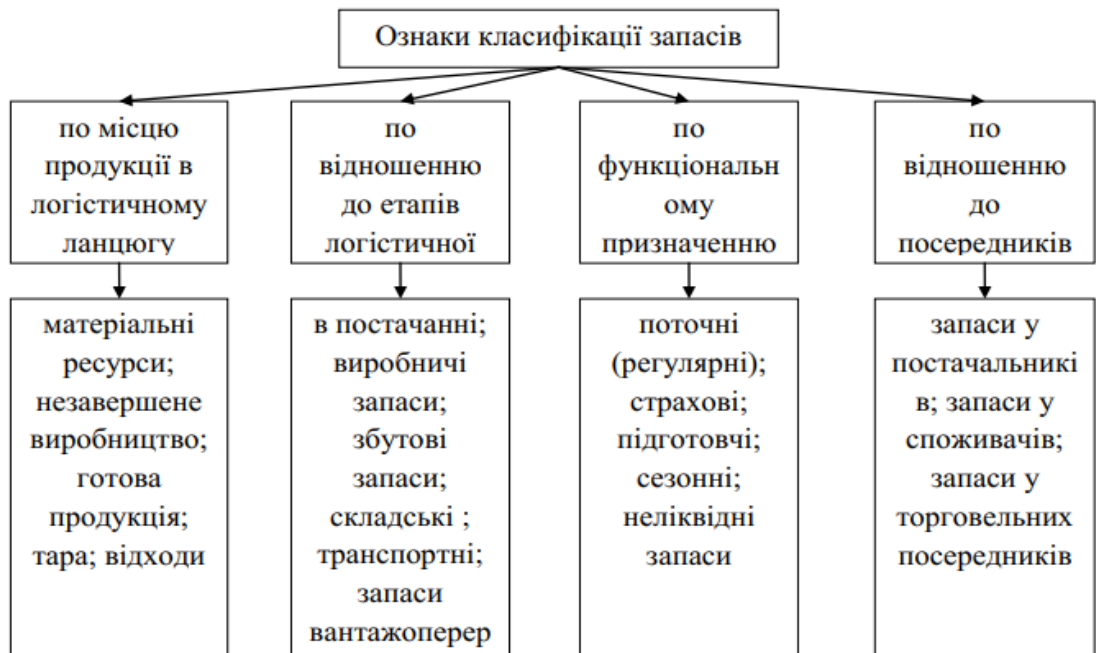

Рис. 1.2. Ознаки класифікації виробничих запасів в логістичній системі

Джерело: узагальнено автором

У фаховій літературі науковці представляють класифікацію запасів за різними ознаками. Так, наприклад, Польова Т. В. наводить наступну класифікацію запасів (рис. 1.3).

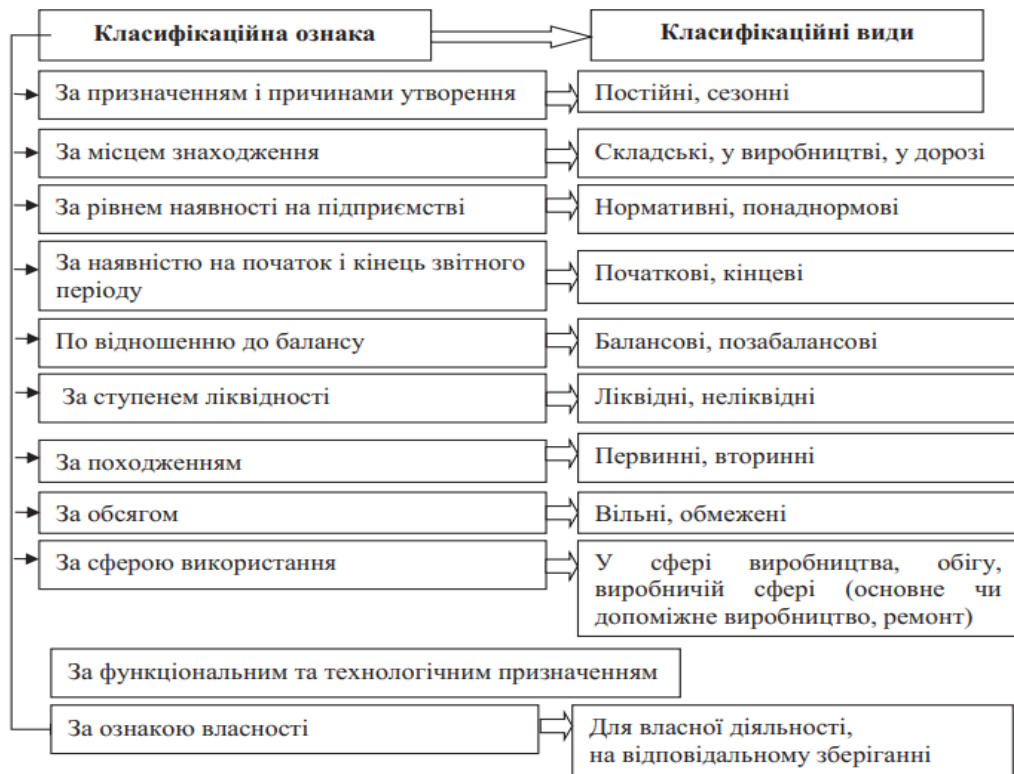

Рис. 1.3. Класифікація запасів підприємства за основними ознаками [24]

Росва О. С. групує виробничі запаси за:

- технічними ознаками;
- способом включення до собівартості виробленої продукції;
- галузевою спрямованістю підприємства;
- призначенням запасів на різних стадіях виробничого процесу [32].

Наведені різні класифікації запасів, на нашу думку, дають можливість класифікувати за такими групами (структурою; призначенням; місцем знаходження) (рис. 1.4).

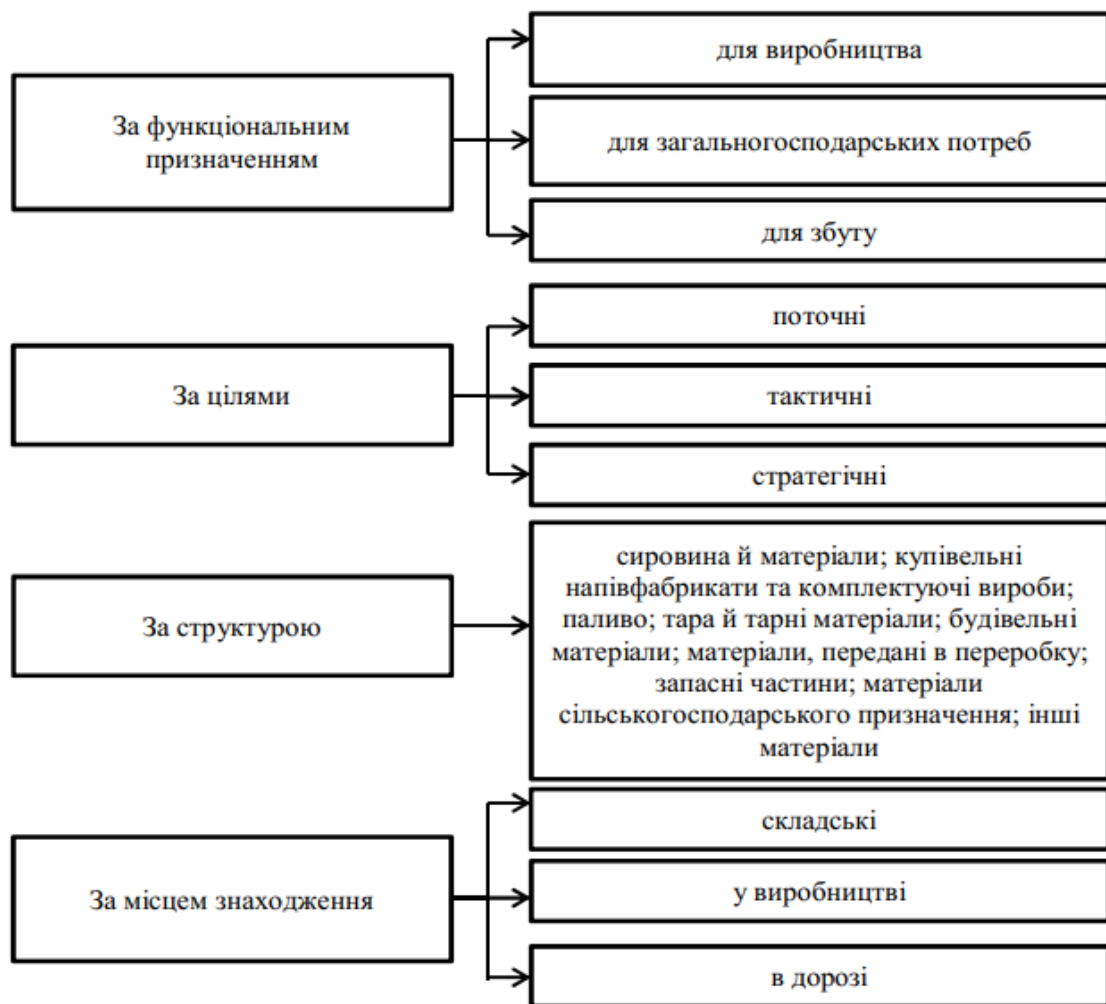

Рис. 1.4. Класифікація виробничих запасів для цілей бухгалтерського обліку

Джерело: узагальнено автором

Таким чином, обґрунтована класифікація виробничих запасів забезпечує виконання основних завдань бухгалтерського обліку, контролю й аналізу господарських операцій з обігу запасів підприємства.

Досягнення позитивних високих результатів господарської діяльності підприємства, підвищення ефективності господарювання, вимагає постійного раціонального формування виробничих запасів і управління ними. Від правильно організованого обліку запасів залежить достовірність отриманих даних про фінансовий результат підприємства і стан збереження запасів.

Систему управління виробничими запасами доцільно характеризувати значною кількістю чинників, які мають вплив на її ефективність. На рис. 1.5 візуалізовано алгоритм управління виробничими запасами [5].

Рис. 1.5. Алгоритм управління виробничими запасами

Джерело: узагальнено автором

Управління запасами, як стверджує колектив іноземних науковців [3] – «вид виробничої діяльності, пов'язаний з визначенням оптимального рівня запасу виробничих запасів із систематичним їх оновленням».

Основними рисами ефективного управління виробничими запасами є:

- постійний облік наявних запасів;
- наявність інформації про терміни виробництва і доставки;
- оцінювання вартості підтримки запасів;
- використання системи класифікації запасів;
- проведення екстраполяції попиту [8].

Таким чином, будь-яка модель управління запасами повинна надати відповідь на ключові запитання: яким має бути достатній обсяг продукції і коли потрібно замовляти.

1.2. Організація обліку та контролю виробничих запасів

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві – система способів, методів, прийомів, заходів, що забезпечують оптимальне функціонування та розвиток відповідно до візії [33].

Рациональна організація бухгалтерського обліку виробничих запасів передбачає таку побудову, за якої він забезпечуватиме виконання завдань бюджетування, контролю, управління та формування і надання повної й неупередженої інформації при мінімальних витратах засобів праці.

Основні завдання організації бухгалтерського обліку виробничих запасів візуалізовано на рис. 1.6.

Рис. 1.6. Основні завдання організації обліку виробничих запасів

Джерело: узагальнено автором

Обов'язкові умови організації обліку виробничих запасів наведені на рис. 1.7

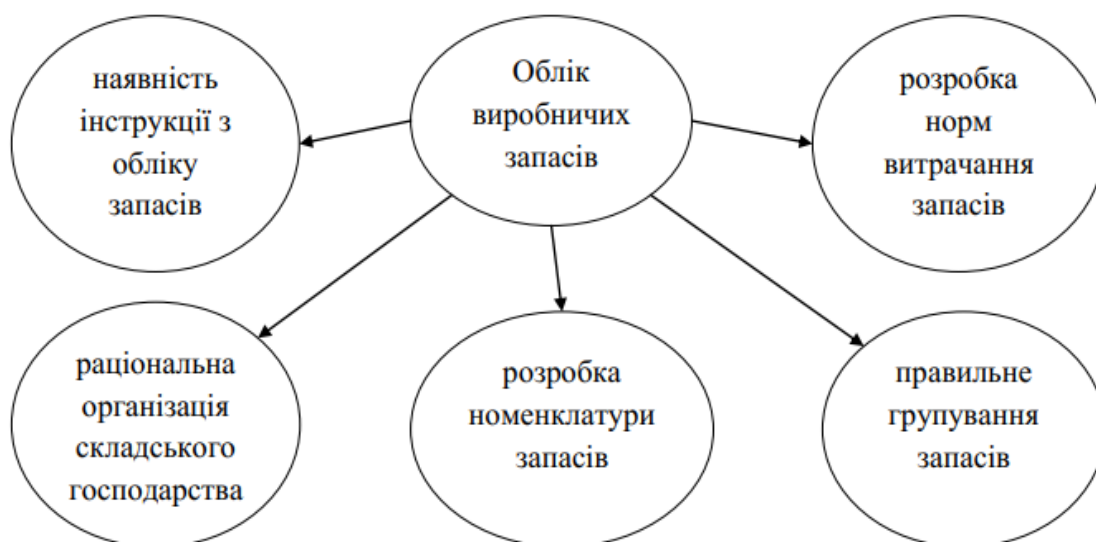

Рис. 1.7. Складові елементи організації бухгалтерського обліку виробничих запасів [6]

Наведені на рис. 1.7 умови організації обліку запасів забезпечують достатній рівень отримання повної інформації для ефективного управління запасами.

Складовою організації обліку запасів, зазвичай, виступає облікова політика підприємства, яка формується у відповідності до НП(С)БО 9 «Запаси» [18] та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів [14]. Облікова політика щодо виробничих запасів реалізується через Наказ про облікову політику.

Структура облікової політики підприємства в частині організації обліку запасів наведено на рис. 1.8.

Врахування вимог означених блоків має бути втілено при розробці та впровадженні в практичну діяльність Наказу про облікову політику. Від правильно обраної методики обліку виробничих запасів залежить доцільність та використання їх у технологічному процесі підприємства.

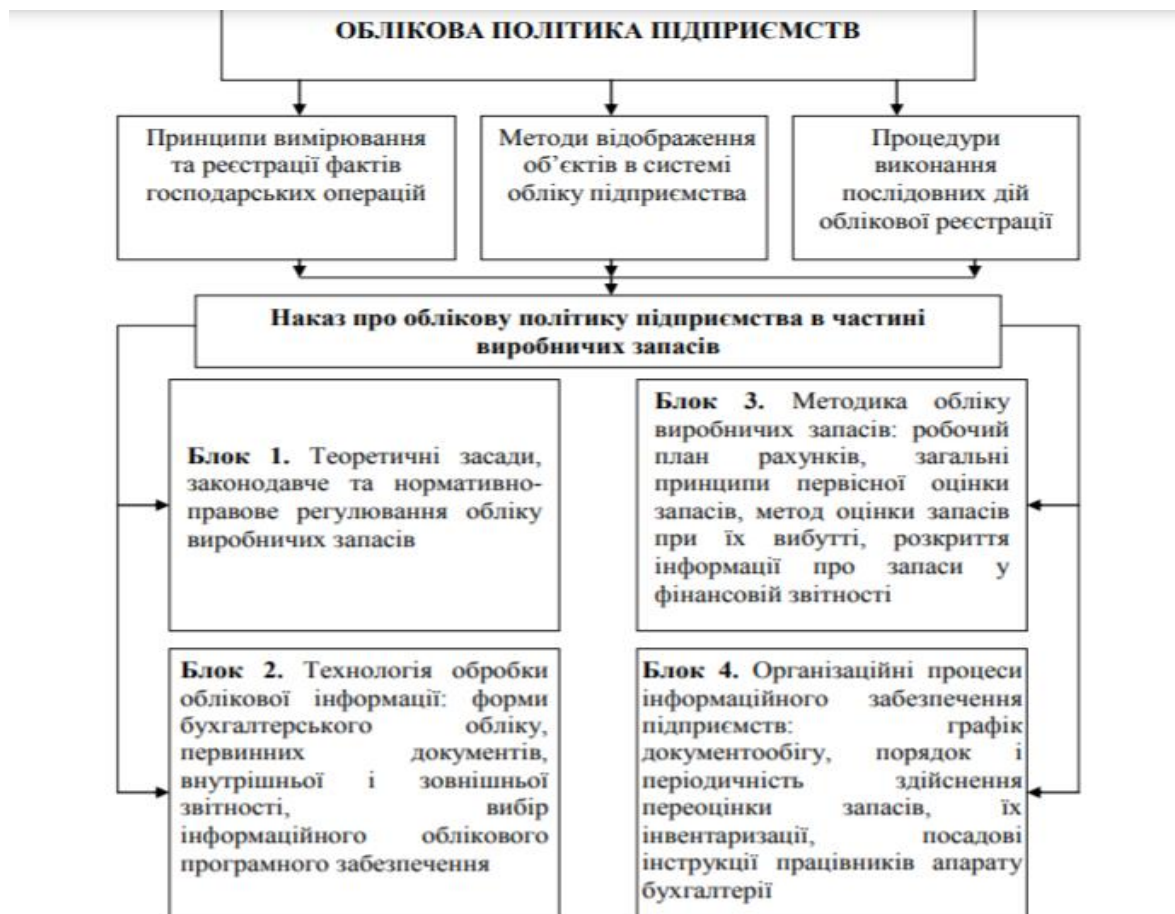

Рис. 1.8. Структура облікової політики підприємства в частині організації обліку виробничих запасів підприємства

Джерело: узагальнено автором

Належно організований облік сприяє отриманню інформації для прийняття управлінських рішень. Ефективна система внутрішнього контролю – складова система управління підприємством. Відсутність дієвої системи внутрішнього контролю не дозволяє відповідним чином оцінювати результати роботи окремих структурних підрозділів та працівників [10].

1.3. Характеристика та аналіз господарської діяльності підприємства

Об'єктом написання кваліфікаційної роботи виступає ДП «Попільнянське лісове господарство». Відомості про підприємство наведено в табл. 1.1.

Основні відомості про ДП «Попільнянське лісове господарство»

Повна назва	державне підприємство «Попільнянське лісове господарство»
Скорочена назва	ДП «Попільнянське лісове господарство».
Керівник підприємства	Юрчук Юрій Миколайович
Місцезнаходження підприємства	Україна, 13501, Житомирська область, смт. Попільня, вул. Б. Хмельницького, 61
Юридична адреса та місцезнаходження за КОАТУУ	1824755100: Житомирська область, смт. Попільня, вул. Б. Хмельницького, 61
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	13549845
Організаційно - правова форма за КОПФГ	державне підприємство (140)

Джерело: узагальнено автором

Проаналізуємо основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства. Динаміка фінансових результатів підприємства наведена в табл. 1.2.

За результатами аналізу фінансових результатів діяльності ДП «Попільнянське лісове господарство» можна зробити наступні висновки. Грошові надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2020 році складав 68628 тис. грн., що на 36123 тис. грн. менше порівняно з 2018 роком і на 4011 тис. грн. менше ніж в 2019 році. В той же час собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) скоротилась за останні три роки на 26551 тис. грн. і дорівнювала 56573 тис. грн. Впродовж 2019-2020 років падіння цього показника склало 2595 тис. грн. Це призвело до отримання в 2020 році валового прибутку в сумі 12055 тис. грн., що на 572 тис. грн. (44,3 %) менше за валовий фінансовий результат досліджуваного підприємства в 2018 році. А за останні два роки валовий прибуток понизився на 1416 тис. грн. (10,5 %).

В 2020 році за результатами операційної діяльності ДП «Попільнянське лісове господарство» мало прибуток у розмірі 550 тис. грн. При порівнянні його з показником 2018 року виявляється поліпшення операційного фінансового

результату на 172 тис. грн. (45,5 %), а порівнюючи з 2019 роком – зростання було на рівні 409 тис. грн. (290,1 %).

Таблиця 1.2

Динаміка фінансових результатів ДП «Попільнянське лісове господарство»
за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				(+,-) тис. грн.	%	(+,-) тис. грн.	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	104751	72639	68628	-36123	-34,5	-4011	-5,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	83124	59168	56573	-26551	-31,9	-2595	-4,4
Валовий прибуток (збиток)	21627	13471	12055	-9572	-44,3	-1416	-10,5
Інші операційні доходи	1634	123	470	-1164	-71,2	347	282,1
Адміністративні витрати	5772	5787	6081	309	5,3	294	5,1
Витрати на збут	13312	5515	2625	-10687	-80,3	-2890	-52,4
Інші операційні витрати	3799	2151	3269	-530	-13,9	1118	52,0
Фінансовий результат від операційної діяльності	378	141	550	172	45,5	409	290,1
Інші фінансові доходи	101	0	0	-101	-100,0	0	-
Фінансовий результат до оподаткування	479	141	550	71	14,8	409	290,1
Витрати з податку на прибуток	154	47	137	-17	-11,0	90	191,5
Чистий прибуток (збиток)	325	94	413	88	27,1	319	339,4

Джерело: узагальнено автором

На зміну фінансового результату від операційної діяльності найбільше вплинуло зменшення суми витрат на збут. Вона скоротилась протягом 2018-2020 років на 10687 тис. грн. (80,3 %), а за останні два роки, що аналізуються, падіння склало 2890 тис. грн. (52,4%). Також за період, що аналізується, зменшилась сума інших операційних доходів на 1164 тис. грн. (71,2 %), інших операційних витрат на 530 тис. грн. (4,0 %). В той же час на фінансові результати в 2018-2020 роках позитивно вплинула зміна адміністративних витрат на 309 тис. грн. (5,3 %).

Фінансовим результатом до оподаткування ДП «Попільнянське лісове господарство» в 2020 був прибуток на суму 550 тис. грн. За останні три роки він підвищився на 71 тис. грн. (14,8 %), а за 2019-2020 роки – зріс на 409 тис. грн. (290,1 %). Найбільший вплив на цей показник мало зменшення суми доходу від

участі в капіталі. Вона скоротилась протягом 2018-2020 років на 0,0 тис. грн., а за останні два роки, що аналізуються, падіння склало 0,0 тис. грн. Також за період, що аналізується, зменшилась сума інших фінансових доходів на 101 тис. грн. (100,0 %).

Виплати податку на прибуток зменшили суму чистого прибутку ДП «Попільнянське лісове господарство» в 2020 році до 413 тис. грн. Це на 88 тис. грн. (27,1 %) більше, ніж в 2018 році та на 319 тис. грн. (339,4 %) більше, ніж в 2019 році.

Наочно динаміка фінансових результатів за 2018-2020 роки представлена на рис. 1.9.

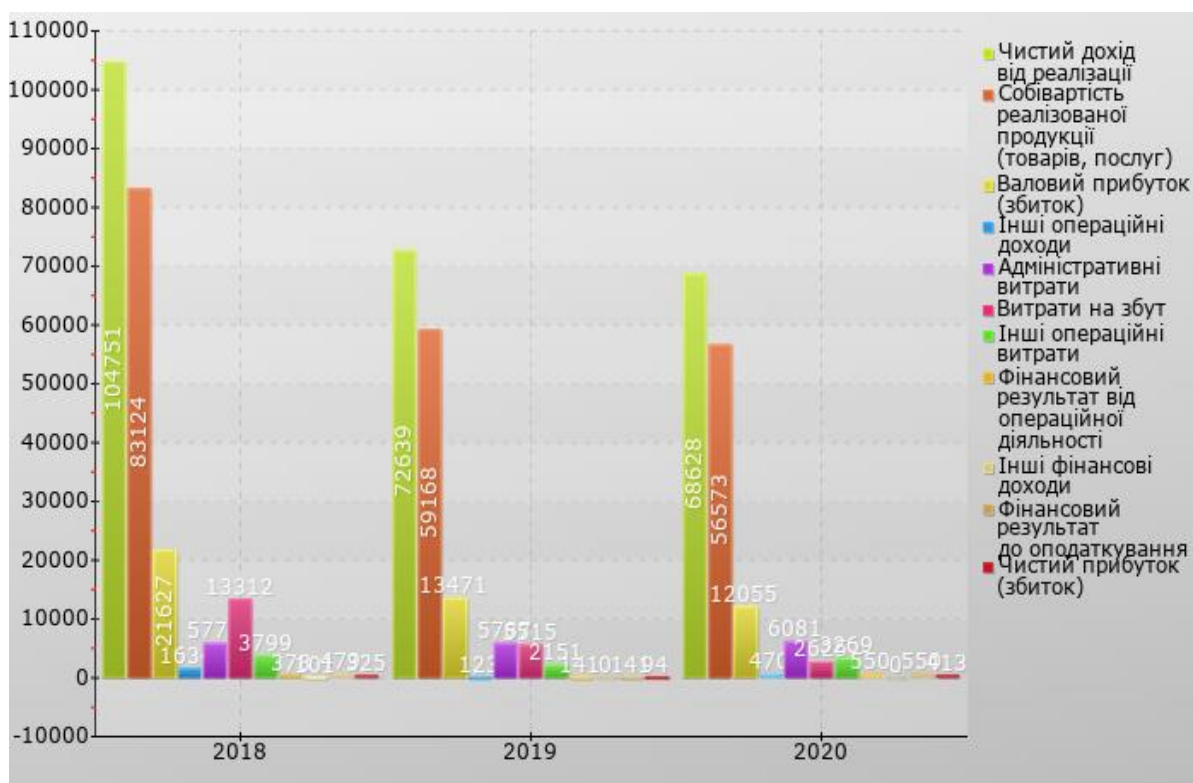

Рис. 1.9. Динаміка фінансових результатів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 рр.

Джерело: узагальнено автором

Таким чином, фінансові результати діяльності ДП «Попільнянське лісове господарство» протягом 2018-2020 років можна оцінити позитивно. В 2020 році підприємство отримало чистий прибуток, сума якого зростає протягом всього періоду, що аналізується.

Окрім фінансових результатів діяльності підприємства проаналізуємо динаміку активів та зобов'язань підприємства. Динаміка активів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 роки наведена в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Динаміка активів ДП «Попільнянське лісове господарство»
за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				(+,-) тис. грн.	%	(+,-) тис. грн.	%
Нематеріальні активи	18	14	11	-7	-38,9	-3	-21,4
Незавершені капітальні інвестиції	415	65	651	236	56,9	0	0,0
Основні засоби	17425	14741	12998	-4427	-25,4	-1743	-11,8
Необоротні активи	17858	15406	13660	-4198	-23,5	-1746	-11,3
Запаси	8924	9920	4867	-4057	-45,5	-5053	-50,9
Дебіторська заборгованість за товари і послуги	3575	4422	4134	559	15,6	-288	-6,5
Дебіторська заборгованість з бюджетом	753	662	47	-706	-93,8	-615	-92,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	241	94	68	-173	-71,8	-26	-27,7
Гроші та їх еквіваленти	238	255	2399	2161	907,9	2144	840,8
Інші оборотні активи	1435	1383	123	-131	-91,4	-1260	-91,1
Оборотні активи	15166	16736	11638	-3528	-23,3	-5098	-30,5
Активи	33024	32142	25298	-7726	-23,4	-6844	-21,3

Джерело: узагальнено автором

Аналіз основних показників економічного потенціалу ДП «Попільнянське лісове господарство» дав наступні результати. Загальна сума активів в 2020 році зменшилась порівняно з 2018 роком на 7726 тис. грн. (23,4 %), а в порівнянні з 2019 роком зменшення склало 6844 тис. грн. (21,3 %) та дорівнювала 25298 тис. грн.

Динаміка активів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 роки наведена на рис. 1.10:

Це відбулось внаслідок зменшення необоротних активів ДП «Попільнянське лісове господарство» за останні три роки на 4198 тис. грн. (23,5 %), а порівняно з 2019 роком необоротні активи зменшилися на 1746 тис. грн. (11,3 %). У складі необоротних активів найбільшого зменшення зазнала сума основних засобів. Вона

скоротилась протягом 2018-2020 років на 4427 тис. грн. (25,4 %), а протягом останніх двох років, що аналізуються, падіння склало 1743 тис. грн. (11,8 %).

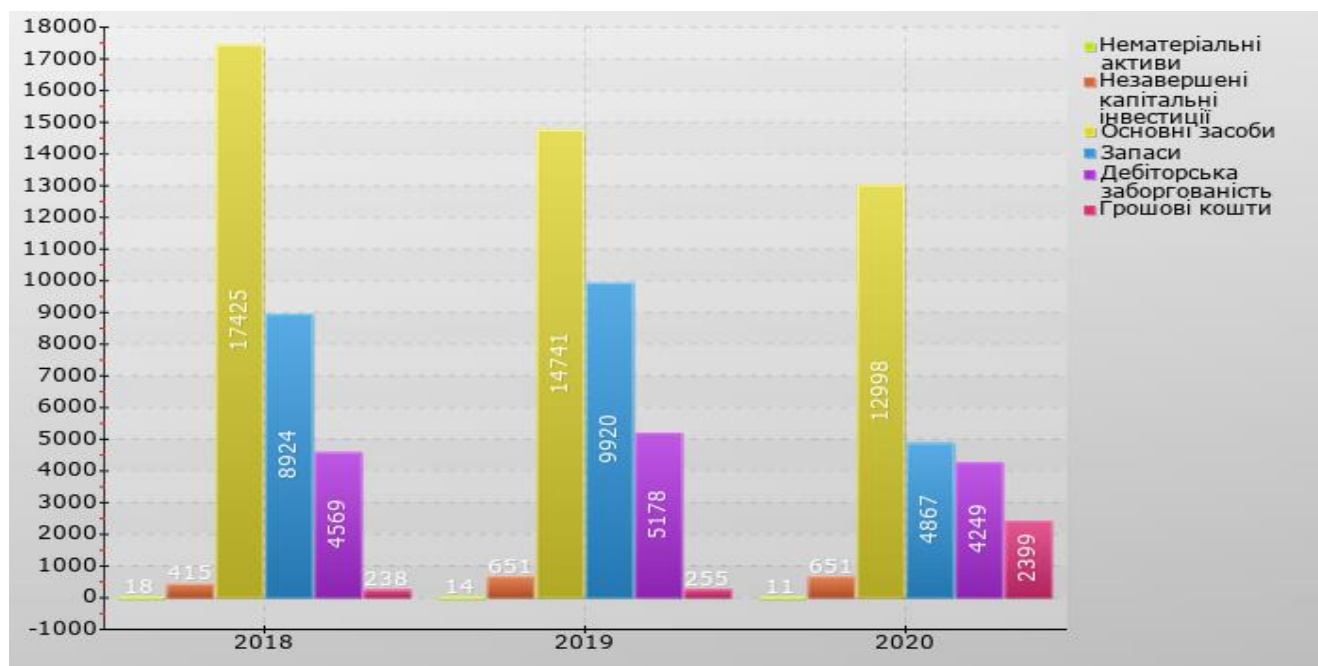

Рис. 1.10 Динаміка активів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 роки

Джерело: узагальнено автором

Також за період, що аналізується, зменшилась сума нематеріальних активів на 7,0 тис. грн. (38,9 %). В той же час в складі необоротних активів протягом 2018-2020 років зросла вартість незавершених капітальних інвестицій на 236 тис. грн. (57,0 %).

Аналіз стану оборотних активів ДП «Попільнянське лісове господарство» показав, що їх сума скоротилась на 3528 тис. грн. (23,3 %), а протягом 2019-2020 років зменшення склало 5098 тис. грн. (30,5 %). Ці зміни в оборотних активах сталися завдяки скороченню вартості запасів. Вона скоротилась протягом 2018-2020 років на 4057 тис. грн. (45,5 %), а протягом останніх двох років, що аналізуються, падіння склало 5053 тис. грн. (50,9 %). Таку ж тенденцію до зменшення обсягу як і вся сума оборотних активів мали: дебіторська заборгованість з бюджетом на 706 тис. грн. (93,8 %), інша поточна дебіторська

заборгованість на 173 тис. грн. (71,8 %), інші оборотні активи на 1312 тис. грн. (91,4 %). В той же час в складі оборотних активів протягом 2018-2020 років зростає вартість дебіторської заборгованості за товари і послуги на 559 тис. грн. (15,6 %), грошей та їх еквівалентів на 2161 тис. грн. (907,8 %).

На наступному етапі здійснення аналізу балансу ДП «Попільнянське лісове господарство» здійснимо оцінку показників пасиву за досліджуваний період з допомогою табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Динаміка пасивів ДП «Попільнянське лісове господарство»
за 2018-2020 роки

Показники	Роки			Відхилення 2020 р. від			
	2018	2019	2020	2018 р.		2019 р.	
				(+,-) тис. грн.	%	(+,-) тис. грн.	%
Зареєстрований капітал	5066	5066	5066	0	0,0	0	0,0
Капітал у дооцінках	467	467	467	0	0,0	0	0,0
Додатковий капітал	10016	10016	10016	0	0,0	0	0,0
Нерозподілений прибуток	739	748	831	92	12,5	83	11,1
Власний капітал	16288	16297	16380	92	0,56	83	0,5
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11153	10760	2267	-8886	-79,7	-8493	-78,9
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2437	2888	3020	583	-23,9	132	-4,6
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	243	214	320	77	31,7	106	49,5
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	772	575	1349	577	74,7	774	134,6
Інші поточні зобов'язання	2123	1408	667	-1456	-68,6	-741	-52,6
Поточні зобов'язання	16736	15845	8918	-7818	-46,7	-6927	-43,7
Пасив	33024	32142	25298	-7726	-23,4	-6844	-21,3

Джерело: узагальнено автором

Наочно динаміка пасивів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 роки представлена на рис. 1.11.

За результатами аналізу показників вся сума пасивів в 2020 році дорівнювала 25298 тис. грн. Вона зменшилась при порівнянні з 2018 роком на 7726 тис. грн. (23,4 %), а якщо порівнювати з 2019 роком зменшення склало 6844 тис. грн. (21,3 %).

Така динаміка відбулась завдяки збільшенню власного капіталу ДП «Попільнянське лісове господарство» за останні три роки на 92 тис. грн. (0,6 %), а порівняно з 2019 роком власний капітал збільшився на 83 тис. грн. (0,5 %). Серед власного капіталу найбільше збільшення мала вартість нерозподіленого прибутку. Цей показник зріс за 2018-2020 роки на 92 тис. грн. (12,5 %), а за останні два роки, які оцінюються, зростання склало 83 тис. грн. (11,1 %).

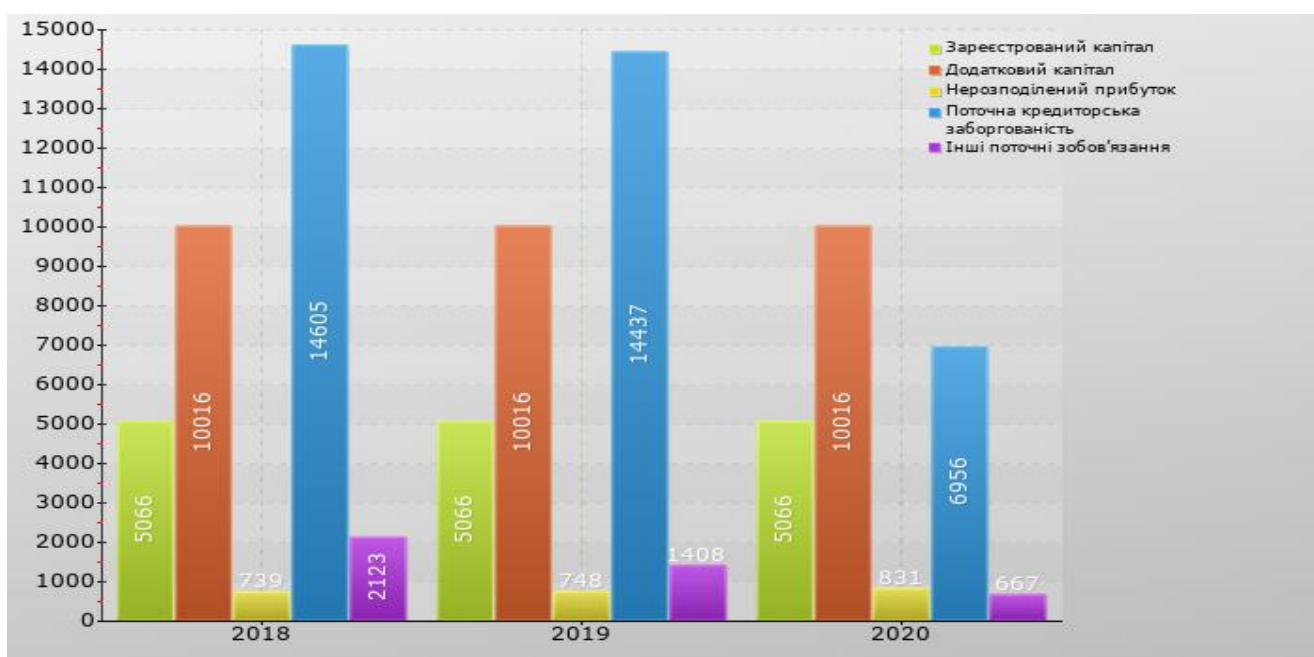

Рис. 1.11. Динаміка пасивів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 роки

Джерело: узагальнено автором

На зміну загальної суми пасивів також вплинуло скорочення об'єму поточних зобов'язань та забезпечень. Їх вартість дорівнювала в 2020 році – 8918 тис. грн. і протягом аналізованого періоду впала на 7818 тис. грн., що склало 46,7 % та на 6927 тис. грн. (43,7 %) за два останні роки. На зміні цього показника максимально позначився убуток поточних забезпечень. За 2018-2020 роки він склав 1295 тис. грн., порівнюючи 2019-2020 роки. Такого ж підвищення зазнав показник поточної кредиторської заборгованості перед бюджетом – на 583 тис. грн. (23,9 %), поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування – на 77 тис.

грн. (31,7 %), поточної кредиторської заборгованості з оплати праці – на 577 тис. грн. (74,7 %). При цьому протилежної тенденції до пониження мали показники: поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – на 8886 тис. грн. (79,7 %), доходи майбутніх періодів – на 8 тис. грн. (100 %), інші поточні зобов'язання – на 1456 тис. грн. (68,6 %).

РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ НАЯВНОСТІ, РУХУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Завдання і роль системи обліку і контролю виробничих запасів підприємства

Безперебійність процесу виробництва продукції вимагає наявності не тільки засобів праці (необоротних активів), але й предметів праці (виробничих запасів). Виходячи з таких позицій, бухгалтерський облік і контроль виробничих запасів є актуальними для будь-якого суб'єкта господарювання.

Головними завданнями обліку виробничих запасів є:

- своєчасне і правильне документування господарських операцій з наявності, руху і використання виробничих запасів;
- оцінювання запасів при надходженні і вибутті запасів;
- систематичне проведення інвентаризації запасів з метою виявлення залежнів і непридатних для використання запасів;
- контроль за процесом заготівлі виробничих запасів, станом їх збереження [33].

Поряд цим варто виокремити і головні завдання внутрішнього контролю операцій з наявності, руху та використання запасів:

- встановлення законності проведення господарських операцій з запасами;
- перевірка стану організації складського господарства підприємства;
- перевірка правильності і ефективності використання запасів;
- оцінювання системи внутрішнього контролю за використанням виробничих запасів у технологічному процесі;
- обґрунтування правильності віднесення витрат до складу виробничої собівартості та собівартості збуту;
- перевірка дотримання нормативів запасів;
- перевірка правильності формування собівартості продукції за об'єктами калькулювання;

– визначення правильності ведення обліку витрат на виробництво і реалізацію продукцію, які включаються до собівартості [7].

Отже, ключовим завданням для суб'єктів господарювання є раціональне забезпечення виробничими запасами для постійного виробництва продукції. За умови зростання темпів обсягу виробництва продукції, покращення якісних характеристик є суттєвим впливом на обсяг виробництва і одержаний прибуток підприємства. Тому потрібно в кожному ланцюгу виробничої діяльності підприємства, звертати увагу на облік і контроль виробничих запасів, на процес їх збуту.

2.2. Облік виробничих запасів підприємства

Однією з найважливіших умов ефективної організації системи обліку виробничих запасів на підприємстві є правильне оформлення господарських операцій первинними документами. Первинні документи повинні бути складені безпосередньо при здійсненні господарської операції, а якщо це неможливе – безпосередньо після її закінчення [19].

Об'єктами первинного обліку є облікові номенклатури, їх носії, документообіг. Тут у першу чергу визначають господарські факти, котрі повинні зафіксуватися в носії облікової інформації, щоб знайти своє відображення в системі бухгалтерського обліку. Організація первинного обліку повинна починатися з вивчення складу облікових номенклатур.

Виробничі запаси надходять на підприємство різними шляхами: від постачальників на основі договорів; за прямими договорами в порядку закупівель. Частина їх може виготовлятися у власних допоміжних виробництвах.

Виробничі запаси на ДП «Попільнянське лісове господарство» надходять шляхом:

✓ → □	придбання за плату □
✓ → □	виготовлення власними силами □
✓ → □	внесення до статутного капіталу □
✓ → □	безоплатного одержання □
✓ → □	придбання в обмін на подібні активи □
✓ → □	придбання при обміні (частковому обміні) на неподібні активи □

Для обліку руху запасів на підприємстві застосовується первинна облікова документація. Основні первинні документи, якими оформляються операції з руху запасів на підприємстві, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Документування наявності та руху виробничих запасів на
ДП «Попільнянське лісове господарство»

Назва документу □	Призначення документу □
Журнал обліку вантажів, що надійшли □	Застосовується для реєстрації транспортних документів пов'язаних з отриманням вантажів та оприбуткуванням їх на склад підприємства □
Довіреність □	Призначена для підтвердження права окремої посадової особи виступати довіреною особою підприємства при отриманні запасів □
Акт списання бланків довіреностей □	Призначені для списання використаних бланків довіреностей □
Прибутковий ордер □	Використовується на складі, заповнюється в день надходження запасів при відсутності розбіжностей з документами поставки, при оприбуткуванні запасів, отриманих з переробки □
Акт про приймання матеріалів □	Застосовується при прийнятті запасів, якщо є розбіжності з документами постачальника □
Лімітно-забірна картка □	Використовуються для систематичного відпуску у виробництво лімітованих матеріалів □
Матеріальний звіт □	Склад МВО і передається до бухгалтера, відображає рух запасів на складі за певний період □
Рахунок-фактура □	Використовується для розрахунків між постачальниками та покупцями за відвантажені (відпущені) товари □
Товарно-транспортна накладна □	Призначена для обліку поставок запасів та розрахунків за їх перевезення автомобільним транспортом. Використовується для якісного та кількісного приймання запасів □

Джерело: узагальнено автором

Порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку шляхів надходження сировини і матеріалів показано в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Відображення в обліку надходження сировини і матеріалів на ДП «Попільнянське лісове господарство» за вересень 2020 року

№ з/п	Документ	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			Д-т	К-т	
Придбання запасів від підзвітної особи					
1.	Прибуткова накладна	Оприбутковано сировину і матеріали, придбані підзвітною особою	201	372	1200,00
2.	Податкова накладна	Відображено суму ПДВ	641	372	240,00
Надходження запасів з власного виробництва					
3.	Прибуткова накладна	Оприбутковано сировину і матеріали, виготовлені власними силами	201	23	567,40
Надходження запасів у результаті внеску до статутного капіталу					
4.	Прибуткова накладна	Оприбутковано сировину і матеріали як внесок до статутного капіталу підприємства	201	46	2255,00
Безоплатне надходження запасів					
5.	Прибуткова накладна	Оприбутковано безоплатно одержану сировину і матеріали	201	719	3321,15
Оприбуткування надлишків, виявлених при інвентаризації					
6.	Прибуткова накладна	Оприбутковано сировину і матеріали, які раніше не обліковувались в балансі	201	719	141,00

Джерело: узагальнено автором

Облік виробничих запасів є однією із трудомістких ділянок облікової роботи на підприємстві.

Складський облік в ДП «Попільнянське лісове господарство» організовують за видами об'єктів, що зберігаються; за місцями зберігання; за кількістю матеріальних цінностей.

Облік матеріалів здійснює завідувач складом, з яким укладається договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність.

Складський облік запасів в ДП «Попільнянське лісове господарство» є важливим фактором контролю за зберіганням виробничих запасів підприємства. Основними завданнями складського обліку є (рис. 2.1).

Основні завдання матеріального обліку
1. Правильне і своєчасне документування руху матеріальних цінностей і оперативна реєстрація операцій з матеріалами в регістрах складського сортового обліку;
2. Контроль за дотриманням нормативів запасів за окремими їх видами у цілому і за найважливішими позиціями сорторозмірної номенклатури;
3. Проведення періодичних інвентаризацій та контрольних вибіркового перевірок наявності матеріалів на складах і в проміжних коморах;
4. Обґрунтований розподіл спожитих виробничих запасів між об'єктами обліку та калькулювання витрат;
5. Групування транспортно-заготівельних витрат і обчислення фактичної собівартості заготовлених, витрачених (відпущених) і тих, що залишилися до кінця місяця на складах, в дорозі і переробці матеріалів, а також МШП, переданих в експлуатацію;
6. Оперативне виявлення непотрібних підприємству чи зайвих матеріальних цінностей для їх реалізації у встановленому порядку;
7. Систематичний суцільний чи вибіркового контроль за правильністю відпуску предметів праці зі сховищ і за використанням сировини й основних матеріалів у процесі виробництва продукції за відхиленням від заданих норм;
8. Контроль за зберіганням матеріалів у місцях зберігання

Рис.2.1. Основні завдання складського обліку запасів

Джерело: узагальнено автором

На досліджуваному підприємстві виробничі запаси представлені такими видами: сировина і матеріали; паливо й мастильні матеріали; запасні частини; матеріали сільськогосподарського призначення тощо.

Згідно «Наказу про облікову політику підприємства» в ДП «Попільнянське лісове господарство» для обліку виробничих запасів використовують рахунок 20 «Виробничі запаси». Порядок формування інформації на рахунку представлено на рис. 2.1.

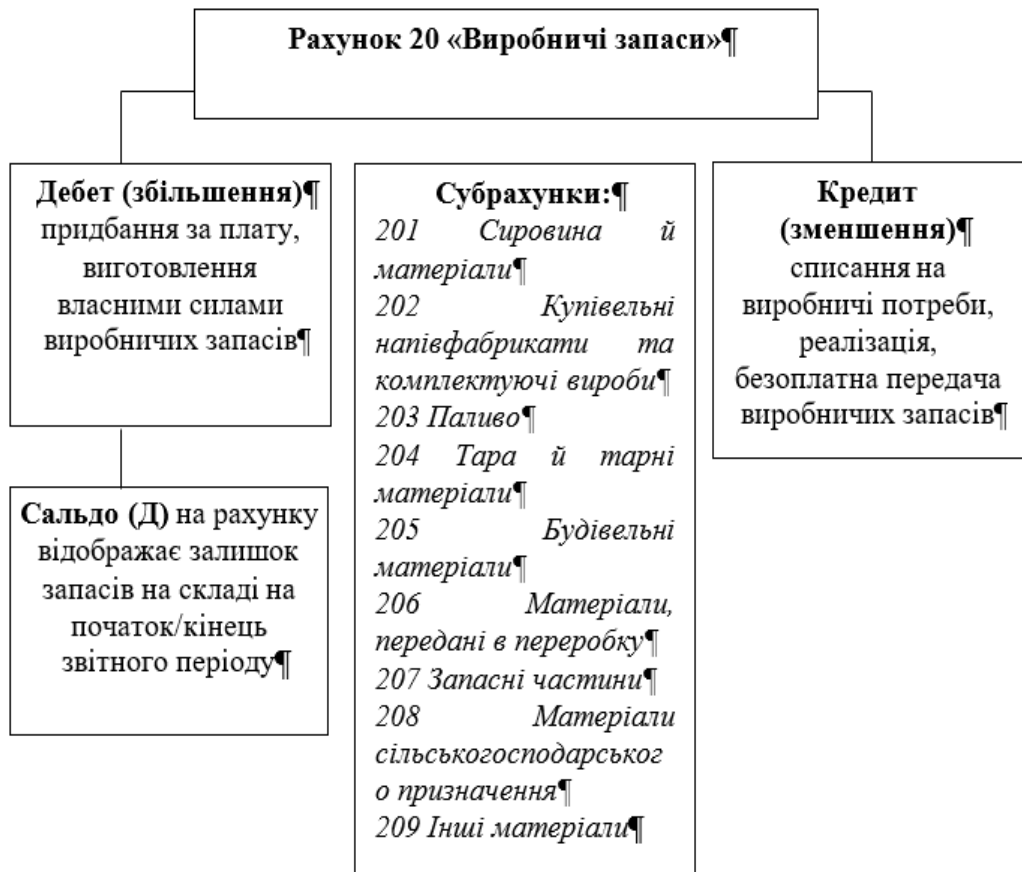

Рис. 2.1. Модель формування інформації на рахунку 20 «Виробничі запаси» [21]

Суттєвим питанням при обліку виробничих запасів є оцінка запасів (рис. 2.2)

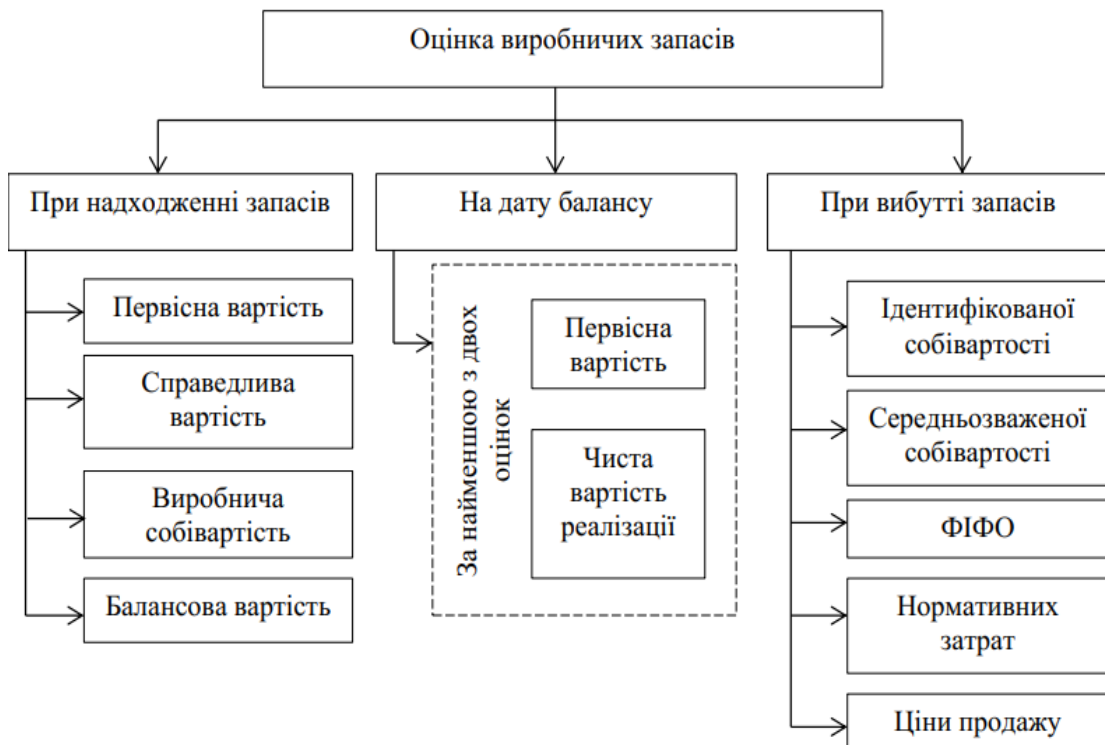

Рис. 2.2. Оцінювання виробничих запасів [30]

Для узагальнення інформації з обліку виробничих запасів в ДП «Попільнянське лісове господарство» використовують Оборотну відомість, яку відкривають на кожен місяць. Далі інформацію переносять до Головної книги.

Враховуючи вищезазначене слід відмітити, що бухгалтерський облік в ДП «Попільнянське лісове господарство» ведеться належним чином. Завдяки підвищенню кваліфікації працівників та їхнім практичним навичкам робота на підприємстві проводиться на професійному рівні.

Успішна робота персоналу підприємства багато в чому залежить від навчання та підготовки кадрів, тому керівник підприємства періодично направляє працівників на курси підвищення кваліфікації, закупає відповідні періодичні видання, направляє обліковців на різного роду конференції, де вони можуть дізнатися багато нової інформації.

Дані з рахунку 20 «Виробничі запаси» відображаються в облікових регістрах і фінансовій звітності (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Розкриття інформації про запаси

Шифр та назва рахунку	Регістри обліку	Номер рядку в Балансі (Звіті про фінансовий стан) (ф. №1)	Номер рядку в Примітках до річної фінансової звітності (ф. №5)
20 «Виробничі запаси»	Журнал 5	1101	800, 810, 820, 830, 840, 850, 860

Джерело: узагальнено автором

В Балансі (Звіті про фінансовий стан) (ф. 1) в статті «Виробничі запаси» (ряд. 1101) відображається вартість запасів сировини, матеріалів, палива, запасних частин, будівельних матеріалів та інших матеріалів, які призначені для споживання в ході нормального операційного циклу.

В Звіті про фінансові результати виробничі запаси відображаються в ряд. 2520 (Інші операційні витрати) – на суму уцінки. Відображається собівартість реалізованих виробничих запасів, витрати від знецінення запасів.

2.3. Система та інструменти контролю виробничих запасів підприємства

Система бухгалтерського обліку виступає інформаційною базою для аналізу, контролю та управління запасами підприємства [13].

Мета аналізу використання виробничих запасів полягає у визначенні забезпеченості ДП «Попільнянське лісове господарство» всіма елементами виробничих запасів, пошуку резервів раціонального їх використання і зниження матеріаломісткості продукції. Завдання, об'єкти та етапи аналізу використання виробничих запасів наведено на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Завдання, об'єкти та етапи аналізу використання виробничих запасів підприємств

Джерело: узагальнено автором

Аналіз складу та структури запасів ДП «Попільнянське лісове господарство» наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз складу та структури запасів ДП «Попільнянське лісове господарство» за 2018-2020 рр.

Показники	Роки						Зміна показника 2020р. до 2018р.	
	2018		2019		2020		+/-	% (рази)
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%		
Сировина і матеріали	2204	68,6	348	35,0	380	36,3	-1824	17,2
Паливо	436	13,6	305	30,7	241	23,0	-195	55,3
Будівельні матеріали	33	1,0	-	-	-	-	-33	x
Запасні частини	538	16,7	340	34,2	425	40,6	-113	79,0
Разом	3211	100,0	993	100,00	1046	100,0	-2165	32,6

Джерело: узагальнено автором

Наведені у табл. 2.4 дані свідчать, що у ДП «Попільнянське лісове господарство» чітко виражена тенденція до зменшення деяких залишків виробничих запасів.

Сировина і матеріали протягом 2018-2020 рр., зменшилась на 1824 тис. грн., і становить в 2020 р. 380 тис. грн. Вартість пального в складі виробничих запасів зменшилась у 2020 р., у порівнянні з 2018 р., на 195 тис. грн.

Щодо запасних частин, то за досліджуваний період вони зменшились на 113 тис. грн. В загальному запаси в ДП «Попільнянське лісове господарство» протягом 2018-2020 рр., зменшились на 2165 тис. грн.

Суттєвим питанням при здійсненні аналітичної роботи виступає процес проведення внутрішньогосподарського контролю виробничих запасів. Основними особливостями системи внутрішньогосподарського контролю можна виділити:

- виявлення матеріально-відповідальних осіб за наявність, рух і зберігання запасів на будь-якій ділянці роботи;
- визначення місця і ролі працівників у русі виробничих запасів;

- оцінювання стану використання запасів без належного відображення в обліку;
- визначення правильності відображення у звітності наявних виробничих запасів;
- виявлення відповідності облікових залишків у регістрах обліку, результатам інвентаризації;
- визначення процедур внутрішньогосподарського контролю тощо [31].

Внутрішній контроль перевірки наявності, руху і використання запасів можна представити як ланцюг послідовно визначених етапів (рис. 2.5).

Рис. 2.5. Концептуальна модель внутрішньогосподарського контролю запасів підприємств [15]

Ефективним інструментом внутрішньогосподарського контролю запасів є інвентаризація. В результаті проведення інвентаризації виробничих запасів, отримані дані співставляють з даними обліку; виявляють відхилення; виявляють винних осіб тощо.

В ході проведення внутрішнього контролю руху запасів виявляють типові помилки. Характерні помилки з ведення бухгалтерського обліку, документування господарських операцій щодо обігу запасів представлено в табл. 2.5

Таблиця 2.5

Типові помилки, які зустрічаються при внутрішньому контролі виробничих запасів

№ з/п	Вид помилок	Зміст допущеної помилки
1	Помилки під час обліку запасів	<ul style="list-style-type: none"> – неправильно і несвоєчасно оформляються документи оприбуткування, руху та витрачання запасів; – неукладені договори про матеріальну відповідальність із завідувачами складами; – неправильно формується фактична собівартість виробничих запасів; – не ведеться аналітичний облік руху запасів в бухгалтерії; – нерегулярно проводиться звірка даних руху виробничих запасів у бухгалтерії і на складах підприємства; – порушення обов'язковості проведення інвентаризації; – зберігання на складах великої кількості виробничих запасів, що не використовується; – неправильно проводиться списання виробничих запасів за видами витрат; – невірно ведеться облік ПДВ виробничих запасів та інші.
2	Помилки під час документального оформлення операцій, пов'язаної з використанням та рухом запасів	<ul style="list-style-type: none"> – не оформляються бухгалтерські довідки під зниження вартості матеріальних цінностей; – не оформляються прибуткові накладні, виписані самим підприємством-одержувачем цих цінностей; – відсутні довіреності на отримання ТМЦ
3	Помилки під час занесення інформації в реєстрах бухгалтерського обліку	<ul style="list-style-type: none"> – порушується відповідність синтетичних даних аналітичним реєстрах бухгалтерського обліку; – не оформляються бухгалтерські довідки, тобто дотримується вимога до обов'язковості всіх реквізитів первинних документів реєстрів бухгалтерського обліку

Джерело [35]

Таким чином, належно організований внутрішньогосподарський контроль запасів сприятиме ефективному вирішенню проблем і забезпечуватиме одержання достовірної, повної і неупередженої інформації про наявність, рух та використання запасів.

ВИСНОВКИ

У ході виконання наукового дослідження кваліфікаційної роботи здійснено теоретичне обґрунтування та розглянуто практичні аспекти організації обліку, контролю й аналізу наявності, руху та використання виробничих запасів. За результатами проведеного дослідження зроблені такі висновки:

1. Запропоновано визначення терміну «виробничі запаси» як предмети праці (сировина, матеріали, паливо й мастильні матеріали, напівфабрикати тощо), що споживаються в процесі виробництва протягом одного операційного циклу і свою вартість повністю переносять на вартість виготовленої продукції (продукту).

2. Доведено, що обґрунтована класифікація виробничих запасів забезпечує виконання поставлених завдань бухгалтерського обліку, контролю й аналізу господарських операцій з обігу запасів підприємства.

3. Обґрунтовано, що основними рисами ефективного управління виробничими запасами є: постійний облік наявних запасів; оцінювання вартості підтримки запасів; використання системи класифікації запасів; проведення екстраполяції попиту.

4. Раціональна організація бухгалтерського обліку виробничих запасів передбачає таку побудову, за якої він забезпечуватиме виконання завдань бюджетування, контролю, управління та формування і надання повної й неупередженої інформації при мінімальних витратах засобів праці.

5. Доведено, що належно організований облік сприяє отриманню інформації для прийняття стратегічних управлінських рішень. Відсутність дієвої системи внутрішнього контролю не дозволяє відповідним чином оцінювати результати роботи окремих структурних підрозділів та працівників.

6. Здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства. Чистий дохід від реалізації продукції в 2020 році складав 68628 тис. грн., що на 36123 тис. грн. менше порівняно з 2018 роком і на 4011 тис. грн. менше ніж в 2019 році. В той же час собівартість реалізованої продукції скоротилась за останні три роки на 26551 тис. грн. Впродовж 2019-2020 років падіння цього

показника склало 2595 тис. грн. Це призвело до отримання в 2020 році валового прибутку в сумі 12055 тис. грн., що на 572 тис. грн. (44,3 %) менше за валовий фінансовий результат досліджуваного підприємства в 2018 році. А за останні два роки валовий прибуток понизився на 1416 тис. грн. (10,5 %).

6. Обґрунтовано, що фінансові результати діяльності ДП «Попільнянське лісове господарство» протягом 2018-2020 років можна оцінити позитивно. В 2020 році підприємство отримало чистий прибуток, сума якого зростає протягом всього періоду, що аналізується.

7. На досліджуваному підприємстві виробничі запаси представлені такими видами: сировина і матеріали; паливо й мастильні матеріали; запасні частини; матеріали сільськогосподарського призначення тощо.

8. Бухгалтерський облік в ДП «Попільнянське лісове господарство» ведеться належним чином. Завдяки підвищенню кваліфікації працівників та їхнім практичним навичкам робота на підприємстві проводиться на професійному рівні.

9. Належно організований внутрішньогосподарський контроль запасів сприятиме ефективному вирішенню проблем і забезпечуватиме одержання достовірної, повної і неупередженої інформації про наявність, рух та використання запасів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багрій К. Л. Поняття матеріальних запасів підприємства: необхідність їх створення. *Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. 2009. Вип. IV Економічні науки. С. 104-105.
2. Балащук Д. М. Значення обліку виробничих запасів в управлінні підприємством. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13218/1/170_Valashuk_404-406_69.pdf
3. Бауэрсокс Д. Дж., Клосс Д. Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок. / пер. с англ. Н. Н. Барышниковой, Б. С. Пинкерса. 2-е изд. Москва : Олимп-Бизнес, 2005. 640 с.
4. Бондаренко Н. М., Сімон Г. С. Організація внутрішнього контролю запасів на підприємстві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/23-2-2017/23.pdf>.
5. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. 8-ме вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2009. 912 с.
6. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. 3-тє вид. Київ : Лібра, 2006. С. 332–354
7. Давидов Г. М. Аудит : підручник. Київ : Знання, 2014.
8. Дроботя Я. А. Управління запасами в системі логістики. Ринок послуг комплексних транспортних систем та прикладні проблеми логістики : зб. доп. X Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : Міністерство транспорту та зв'язку України, 2008. С. 173-175.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
10. Коблянська І. О., Сіренко А. А., Коблянська Г. Ю. Методика і організація

обліку та внутрішнього контролю запасів підприємства в системі управління запасами. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2018. №7. С. 85-97

11. Коваль Н. І. Сутність виробничих запасів як економічної категорії: обліковий та управлінські аспекти. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 7. С. 93-105.

12. Ковальов В. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 471 с.

13. Маргасова В. Г., Труба А. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління запасами підприємства в сучасних умовах господарювання. URL: <http://surl.li/axaal>

14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів : Наказ Мін-ва фінансів України від 10 січ. 2007 р. №2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>

15. Михайловина С. О., Підлубна О. Д. Організація внутрішньогосподарського контролю запасів на сільськогосподарських підприємствах. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 38-2. С. 131-136

16. МСФО 2. Запаси (IAS 2. Inventories). URL: www.minfin.gov.ua/document/92420/МСБО_2.pdf.

17. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

18. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : наказ М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

19. Островерха Р. Е. Організація обліку : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2012. 568 с.

20. Пилипів Н., Борисовський М. Поняття і сутність товарно-виробничих запасів. *Економічний аналіз*. 2013. Вип. 12. Ч. 3. С. 303-307.

21. План рахунків бухгалтерського обліку у визначеннях та схемах :

навчально-наочний посібник / Ю. С. Цаль-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Т. С. Гайдучок [та ін.] Житомир : Рута, 2019. 212 с.

22. Податковий кодекс України від 02 груд. 2010 р. № 2755 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

23. Подолянчук О. А. Виробничі запаси: економічна сутність та облік. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5. С. 88-101.

24. Польова Т. В., Охрей Т. С. Методологічно-організаційні особливості обліку виробничих запасів підприємств. *Економічний простір*. 2020. №160. С. 124-128

25. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

26. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 07 лип. 1999 р. № 996 / Верх. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

27. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ М-ва фінансів України від 28 берез. 2013 р. № 433. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

28. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України : Наказ Мін-ва фінансів України від 27 черв. 2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

29. Про інвентаризацію активів та зобов'язань: Положення від 02.09.2014р №879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

30. Рабокоть Ю. С. Економічна сутність виробничих запасів, їх оцінка та облікове забезпечення. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №8. С. 102-110

31. Рибак І. І., Івата В. В. Роль внутрішньогосподарського контролю використання запасів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017.

Вип. 16. С. 914-917

32. Роева О. С. Розвиток підходів до класифікації виробничих запасів на підприємствах гірничо-металургійного комплексу України. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2016. Вип. 29. С. 163-169

33. Садовська І. Б., Божидарнік Т. В., Нагірська К. Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2013. 688с.

34. Ступінська М. В. Організація внутрішньогосподарського контролю запасів на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. №8. С. 84-86

35. Яценко В. М. Внутрішній контроль на підприємствах України: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення. *Фінанси, бухгалтерський облік і аудит*. 2016. Вип. 22. С. 75

ДОДАТКИ